

Een Simbahuis voor de allerjongste kinderen in Vlaanderen

Een pilootproject van
SOS Kinderdorpen België
in samenwerking met
Agentschap Jongerenwelzijn

Agentschap
Jongerenwelzijn

“Samen naar een
betere opvang en
begeleiding voor
de allerjongste
kinderen”

SOS Kinderdorpen België

Gachardstraat 88
1050 Brussel

Directrice:
Hilde Boeykens
0478 39 04 39
hilde.boeykens@sos-kinderdorpen.be

Datum van uitgave:
oktober 2018

Agentschap
Jongerenwelzijn

Vlaanderen
verbeelding werkt

Vlaamse Overheid investeert in innovatief pilootproject

De Vlaamse Overheid investeert in Simbahuizen als een innovatief pilootproject met een volledige subsidie. In de beleidsnota 2014-2019 van de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin maakt zij een fundamentele beleidskeuze voor de allerjongste kinderen. In het Actieplan Jeugdhulp 2020 bevestigt zij de beperkingen van pleegzorg en de nood aan alternatieve residentiële opvang, in huiselijke sfeer en met aandacht voor de veilige hechting van jonge kinderen.

Afhankelijk van het succes van het pilootproject, kan dit nieuwe model van opvang en begeleiding breder ingang vinden in de Vlaamse jeugdzorg en vermenigvuldigd worden.

De eerste duizend dagen van kinderen

De eerste duizend dagen van kinderen zijn cruciaal voor hun verdere ontwikkeling. Krijgen kinderen in die periode niet de liefdevolle zorg en aandacht die ze nodig hebben, dan kan dat gevolgen hebben voor de rest van hun leven. Voor de ontwikkeling van de hersenen, voor de emotionele stabiliteit, voor de weerbaarheid van lichaam en geest.

Snel en goed ingrijpen

Net daarom is het belangrijk om snel en goed in te grijpen wanneer jonge kinderen thuis emotioneel en/of fysiek niet veilig zijn, wanneer hun ontwikkeling en veilige hechting bedreigd is. De jeugdzorgsector in Vlaanderen is het er vandaag over eens dat er nood is aan alternatieve opvang die beter inspeelt op de specifieke noden van de allerjongste kinderen.

Liefdevolle zorg en aandacht

Met 70 jaar internationale ervaring in het opvangen en grootbrengen van kinderen uit kwetsbare families, weten we bij SOS Kinderdorpen hoe belangrijk de liefdevolle zorg en aandacht voor kinderen is. Daarom ijveren we in België en heel wat andere landen in Europa voor de best mogelijke opvang en zorg, in de eerste plaats voor jonge kinderen.

Vanuit die ervaring, schenkt de Vlaamse overheid ons het vertrouwen om een pilootproject op te starten. Met als doel om samen met de jeugdzorgsector het zorgaanbod beter af te stemmen op de behoeften van de allerjongste kinderen.

Vaste ouderfiguren

In dat pilootproject werken we met twee vaste ouderfiguren, Simba-ouders, die tijdelijk een warme thuis bieden aan twee tot vier kinderen (0 tot 3 jaar). Eén van die Simba-ouders werkt voor SOS Kinderdorpen, de ander stapt actief mee in het verhaal. Samen met een pedagogisch team gaan zij ook aan de slag met de ouders, op zoek naar positieve verandering binnen het gezin. Zodat de kinderen snel terug naar een veilige thuis kunnen.

Kwetsbaar én veerkrachtig

Zo willen we een buffer bieden bij de kwetsbare ontwikkelingsprocessen van jonge kinderen. Want kinderen zijn op deze jonge leeftijd zeer kwetsbaar, maar tegelijkertijd zijn ze ook heel flexibel en veerkrachtig. Als we moeilijkheden in de leefsituatie van jonge kinderen snel kunnen aanpakken, dan vergroten we de kans op een goede ontwikkeling en kunnen we grotere moeilijkheden op latere leeftijd voorkomen.

In deze publicatie zetten we kort de krachtlijnen van dit pilootproject uiteen.

Hilde Boeykens
Directrice SOS Kinderdorpen

Simbahuizen in het kort

Wat?

- Kleinschalige, familale opvang
- Voor twee tot vier kinderen
- Door twee Simba-ouders, waarvan minstens één professioneel
- Voor een periode van zes tot achttien maanden
- Met intensieve begeleiding van de ouders

Voor wie?

- Jonge kinderen tussen nul en drie jaar
- die thuis in een onveilige leefsituatie verkeren
- Ouders die hun kinderen tijdelijk geen veilige thuis kunnen bieden,
- maar wel over voldoende potentieel beschikken om dit te veranderen.

Met welk doel?

1. Veilige opvang bieden in kleinschalige, familiale opvang
2. Ontwikkeling van kinderen stimuleren
3. Correctieve hechtingservaring bieden
4. Ouders versterken in hun rol als opvoeder
5. Snel een veilige terugkeer naar huis mogelijk maken (op een termijn van maximaal achttien maanden)

Simbahuizen

Jonge kinderen hebben de liefde en zorg van een volwassene nodig om zich gezond te kunnen ontwikkelen. Wanneer de situatie thuis de veiligheid van kinderen in gevaar brengt, willen we snel een waardig alternatief bieden. Een omgeving die tegemoet komt aan de specifieke behoeftes van jonge kinderen, terwijl we de situatie thuis proberen recht te trekken. Daarom kiezen we met Simbahuizen expliciet voor een familiale omkadering, voor een focus op gehechtheid en ontwikkeling en stellen we alles in het werk om een veilige terugkeer naar huis mogelijk te maken.

1 Familiaal

Een veilige basis, op maat van jonge kinderen

Een Simbahuis biedt twee tot vier kinderen kinderen tussen nul en drie jaar een betrouwbare, beschikbare en voorspelbare omgeving die hun hechting en ontwikkeling bevordert.

Voor kinderen die thuis tijdelijk niet veilig zijn

Kinderen verblijven in een Simbahuis omdat er in hun thuissituatie sprake is van een groot onevenwicht tussen de ontwikkelingsbehoeften van het kind en de capaciteiten van de ouders om aan die behoeften te voldoen. We denken hierbij concreet aan situaties van verwaarlozing, misbruik, emotionele en fysieke mishandeling, huiselijk geweld...

Met twee Simba-ouders als hechtingsfiguren

Twee Simba-ouders nemen de dagelijkse zorg van de kinderen op zich, 24 uur op 24, zeven dagen op zeven. Eén van hen is professioneel en werkt voor SOS Kinderdorpen. De andere stapt mee in het project en is actief betrokken bij de dagelijkse zorg om de kinderen.

In een gewoon gezinshuis

De Simba-ouders wonen samen met de kinderen in een gewone gezinswoning en maken deel uit van een gemeenschap, liefst in de buurt van de woonplaats van de ouders.

Samen met broers en zussen

Broers en zussen krijgen daarbij voorrang. In situaties met grote veranderingen, is de aanwezigheid van broers en zussen een belangrijke houvast voor kinderen. Oudere broers of zussen kunnen eventueel tot zes jaar oud zijn.

“Daarom kiezen we met Simbahuizen expliciet voor een familiale omkadering, voor een focus op gehechtheid en ontwikkeling.”

2 Focus op gehechtheid en ontwikkeling

Een uniek ontwikkelingstraject voor ieder kind

Een gebrek aan kwalitatieve interacties met volwassenen kan, zeker tijdens de eerste levensjaren, ernstige gevolgen hebben voor de emotionele, fysieke en cognitieve ontwikkeling van kinderen. Daarom gaan we ieder kind zoveel mogelijk stimuleren in zijn of haar unieke ontwikkelingstraject.

En een correctieve hechtingservaring

Een onveilige leefsituatie betekent in veel gevallen ook een onveilige hechting. Zeker als er sprake is van verwaarlozing, mishandeling of misbruik. De betrouwbare en veilige relatie met de Simba-ouders biedt de kinderen de mogelijkheid tot een correctieve hechtingservaring.

Via begeleiding én in het dagelijkse leven

Dat kan, maar hoeft niet noodzakelijk, via specialistische hulp. Ook in het dagelijkse leven kunnen we werken aan herstel. De interactie met de Simba-ouders staat daarbij centraal. Via liefdevolle, sensitieve interactie kunnen de Simba-ouders het kind een correctieve hechtingservaring en een positieve omgeving voor ontwikkeling bieden.

Zonder hechtingsverlies

Onveilig gehecht of niet, we willen vermijden dat de kinderen een gehechtheidsfiguur verliezen. Daarom blijven de ouders zoveel mogelijk betrokken in het dagelijkse leven van de kinderen. We gaan intensief met hen aan de slag om de kwaliteit van de gehechtheidsrelatie met hun kinderen te verbeteren.

3. Gericht op gezinshereniging

Intensieve begeleiding van de ouders

Het doel is om de thuissituatie op een termijn van zes tot maximaal achttien maanden opnieuw veilig te maken. Om dat doel te bereiken, gaan we intensief aan de slag met de ouders. Daarbij focussen we ons op vier kerndomeinen:

1. Het waarborgen van de veiligheid
2. Het verbeteren van de ouder-kindrelatie
3. Het vergroten van de opvoedingsvaardigheden
4. Het versterken van het sociale ondersteuningsnetwerk

Met als doel een veilige terugkeer naar huis

Als we de situatie thuis effectief als veilig beoordelen, kunnen de kinderen terug naar huis. We begeleiden de hereniging en voorzien sowieso nog minstens zes maanden ambulante begeleiding. Daarvoor werken we samen met thuisbegeleidingsdiensten in de buurt. Is er geen perspectief op verbetering? Dan verwijzen we de kinderen door naar perspectiefbiedende pleegzorg.

Cruciaal: het potentieel op positieve verandering inschatten

Een terugkeer naar huis veronderstelt in de eerste plaats dat de ouders de verontrustende situatie willen en kunnen veranderen. Ouders moeten dus bereid én capabel zijn. Dat vraagt om een goede inschatting van zowel de ouders als de zaken die moeten veranderen om de situatie opnieuw veilig te maken.

Goed begonnen is half gewonnen: het belang van een goede beeldvorming

Het is heel belangrijk om van bij de start een goed beeld te hebben over de moeilijkheden en het potentieel tot verandering bij het gezin. Wat loopt er fout en kunnen we dit op een termijn van maximaal anderhalf jaar veranderen? Daarom gaan we voor de start zorgvuldig na wat de voornaamste moeilijkheden zijn op vlak van veiligheid, hechting en ontwikkeling van het kind, alsook op vlak van ouderschap en alle andere leefdomeinen van het gezin. Deze beeldvorming moet informatie bevatten over het kind en zijn voorgeschiedenis, eerdere hulpverlening, eerdere plaatsingen en elke niet-succesvolle terugkeer. Ook een inschatting van het vermogen van ouders om te veranderen en een risicotaxatie van factoren die gelinkt zijn aan succesvolle en mislukte hereniging kunnen niet ontbreken. Dit aan de hand van vragenlijsten, observaties, klinische inschattingen en gesprekken met ouders en andere betrokkenen.

Op basis van deze beeldvorming gaan we wel of niet aan het werk met de ouders. Na elke periode van drie maanden schatten we de risico's opnieuw in en bereiden we al dan niet een terugkeer naar huis voor.

Simbahuizen vanuit de pedagogische visie van SOS Kinderdorpen

SOS Kinderdorpen gaat ervan uit dat elk kind best opgroeit binnen een familie waar het kan opgroeien en ontwikkelen omringd door liefde, in veilige geborgenheid en met respect voor zijn of haar persoon. Die waarden lopen ook als een rode draad door Simbahuizen.

“Elk kind kent een unieke groei en ontwikkeling”

We weten dat de ontwikkeling van kinderen verloopt volgens verschillende leeftijdsgebonden fasen. Toch ontwikkelen kinderen zich niet altijd conform hun kalenderleeftijd, volgen ze niet altijd één en hetzelfde ontwikkelingspad. Daarom gaan we voor ieder kind op zoek naar een uniek en eigen ontwikkelingstraject, onder andere rekening houdend met eerdere en huidige ervaringen. Wij gaan er daarbij vanuit dat vroegere ervaringen herschreven kunnen worden door nieuwe ervaringen, maar dat de vroegere ervaringen niet volledig uit te wissen zijn. Sommige kinderen hebben nood aan verwerking van moeilijke, soms traumatiserende ervaringen vanuit het verleden. Sommige kinderen hebben bepaalde tekorten gehad in hun leven, resulterend in ontwikkelingsachterstand of moeilijk gedrag. Deze kinderen krijgen de bijzondere aandacht en hulp die ze hierbij nodig hebben.

“Elk kind behoort tot een familie en groeit bij voorkeur ook bij die familie op.”

Er bestaat een wederzijdse existentiële verbondenheid tussen ouders en hun kinderen. Daarom proberen we altijd eerst om de familie van kinderen te versterken, zodat kinderen en ouders samen verder kunnen. Bij een uithuisplaatsing in een Simbahuis, zullen de Simba-ouders tijdelijk het opvoederschap van de ouders mee dragen. Ze delen het ouderschap met de ouders, maar deze laatste blijven wel de belangrijkste verantwoordelijken voor de zorg en opvoeding van hun kind. Dit betekent dat wij de ouders concreet ondersteunen en begeleiden op vlak van hun ouderschap en opvoederschap (zie pagina 10-11).

“Elk kind groeit en ontwikkelt door liefde”

Kinderen ontwikkelen zich het best als zij zich geliefd en aanvaard voelen. Hun vertrouwen in anderen en in zichzelf is hierop gebaseerd. Liefde betekent daarbij niet alleen ‘graag zien’. Want zowat alle ouders zien hun kinderen wel graag. Je moet die liefde ook nog op een goede manier uiten. Dat wil zeggen: met liefdevolle aandacht aanwezig zijn en evenwichtig inspelen op behoeftes en verlangens. Dit is in eerste instantie wat de Simba-ouders zullen bieden (zie pagina 8-9). En het is ook waar we naartoe willen werken met de ouders.

“Elk kind groeit en ontwikkelt best in veilige geborgenheid en bescherming”

De eerste doelstelling van Simbahuizen is om kinderen een veilige omgeving en een gevoel van geborgenheid te bieden. De Simba-ouders zorgen voor een betrouwbare en voorspelbare relatie met de kinderen, zodat die relatie mogelijk kan uitgroeien tot een correctieve hechtingservaring.

De tweede doelstelling is om een veilige terugkeer naar huis mogelijk te maken. Daarom gaan we intensief met de ouders aan de slag, zodat zij de kinderen opnieuw zelf een veilige thuis kunnen bieden.

“Elk kind groeit en ontwikkelt door respect”

Kinderen respecteren begint met hen te beschouwen als volwaardige personen. Zij zijn expert over hun eigen leven. Wat wil zeggen dat we naar hen luisteren, hun mening vragen en hun noden en wensen ernstig nemen. De Simba-ouders doen zoveel mogelijk samen met hen, niet zomaar voor hen. Ze moedigen hen aan om actief te participeren in beslissingen die een invloed hebben op hun dagelijkse leven.

De Simba-ouders vertrekken vanuit een positieve discipline, die niet gebaseerd is op principes als straffen en belonen, maar wel op liefdevolle sturing, wederzijds respect en een fundamentele gelijkheid tussen kind en volwassene.

• Wie doet wat?

De kinderen

- Zetten hun ontwikkeling spelenderwijs verder.
- Kunnen een positieve hechtingservaring opdoen met de Simba-ouders.
- Ontwikkelen een betere, veilige hechting met hun ouders.

De Simba-ouders

- Bieden het kind een veilige basis (24/24, 7/7) en een correctieve hechtingservaring.
- Staan in voor een sensitieve, responsieve en positieve opvoeding en stimuleren de ontwikkeling in het dagelijkse leven.
- Helpen de ouders om hun rol als opvoeder opnieuw op te nemen.

De ouders:

- Zijn bereid de verandering te realiseren die nodig is om hun thuis terug veilig te maken.
- Delen doorheen dit proces het 'ouderschap' met de Simba-ouders.
- Blijven de belangrijkste verantwoordelijke voor de zorg om kinderen.

De familiecoach

- Expert in het versterken van ouder-kind relaties.
- Gebruikt een erkende interventiemethodiek met video-feedback om de ouder-kindinteractie en relatie te verbeteren.
- Werkt met de ouders om hun opvoedingsvaardigheden te versterken.

De teambegeleider

- Ondersteunt de Simba-ouders in het ontwikkelingstraject en de dagelijkse opvoeding van de kinderen.
- Streeft naar een positief pedagogisch klimaat, dat de ontwikkeling van de kinderen maximaal bevordert.
- Volgt het hele hulpverleningstraject van de kinderen verder op, samen met alle betrokkenen.

De sociaal werker

- Is het voornaamste aanspreekpunt van kinderen en ouders.
- Bouwt verder aan een sociaal netwerk voor het gezin.
- Is een centrale verbindingsfiguur tussen de ouders, het kind en alle andere betrokken personen en diensten.

Samenwerking met Gezinshuis.com in Nederland

SOS Kinderdorpen heeft een nauwe samenwerking opgezet met Gezinshuis.com in Nederland. Gezinshuis.com zal ons in het bijzonder bijstaan in het proces van selectie en werving van de Simba-ouders. Daarnaast kunnen onze Simba-ouders ook rekenen op extra ondersteuning van een coach en een ervaren koppel van Gezinshuis.com.

**In detail:
de Simba-ouders**

De aanwezigheid van betrouwbare volwassenen in hun dagelijkse leven kan voor de kinderen al de eerste stap naar herstel betekenen. De Simba-ouders bieden de kinderen de geborgenheid van een thuis. Een plaats waar ze mogen zijn wie ze zijn, met hun kwaliteiten en gebreken. Om die rol met succes te kunnen opnemen, is het van belang dat zij een aantal vaardigheden in zich dragen.

• Sensitieve zorg

We verwachten van de Simba-ouders dat ze op een bepaalde manier attent en aanwezig zijn. Concreet betekent dit dat zij zich kunnen inleven in de belevingswereld van het kind en afgestemd zijn op de individuele behoeften en verlangens. Ze zijn geïnteresseerd in het doen en laten van het kind en proberen het zoveel mogelijk te ontmoeten. Dit betekent ook dat ze zo weinig mogelijk doen voor het kind en zoveel mogelijk samen met. Zij zijn in staat om de nodige nabijheid te bieden en deze nabijheid af te wisselen met de afstand die het kind nodig heeft om te wereld te exploreren.

• Responsieve zorg

We verwachten ook van de Simba-ouders dat ze op een gepaste manier reageren op de signalen die kinderen hen geven. Dat zij fysiek contact bieden wanneer nodig, hen kunnen loslaten om de wereld te verkennen, dat zij de veelheid van emoties accepteren die de kinderen hen tonen, alsook de vele vormen waaronder die emoties getoond worden. De Simba-ouders zijn zich ervan bewust dat ze niet alle verdriet, frustratie en boosheid kunnen voorkomen en weerhouden kinderen er dus niet van om hun pijnlijke gevoelens hierover te uiten.

• Begrip, tederheid, affectie

Kinderen hebben volwassenen nodig die begrip, tederheid en affectie tonen. De Simba-ouders gaan op een plezierige manier met de kinderen om, wat bijvoorbeeld blijkt uit de manier waarop ze de kinderen aanraken en vasthouden, uit de manier waarop ze de kinderen voeden, wassen, pampieren en zindelijk maken, uit de toon van de stem die ze gebruiken. De Simba-ouders blijven geduldig en redelijk en zijn in staat om hun eigen emoties goed te reguleren.

• Liefdevolle sturing

De Simba-ouders geven liefdevolle sturing aan de kinderen, in plaats van ze te disciplineren en bestraffen. Ze overzien zoveel mogelijk ieders behoeften bij het oplossen van conflicten. Ze controleren kinderen niet met straffen, beloningen, omkoping of bedreigingen. Ze ridiculiseren niet, vernederen niet en berispen of slaan niet. Zij bestraffen kinderen niet door hun liefde voorwaardelijk te maken en aandacht te onthouden. Het zijn meestal de kinderen die onze aandacht het minste lijken te verdienen, die deze het meeste nodig hebben.

We weten dat (kleine) kinderen volwassenen nodig hebben om te checken of alles in orde is, alsook om hun emoties te leren reguleren. Het is daarom belangrijk dat deze personen de gevoelens en spanningen van de kinderen opvangen, ze registreren, ze terug geven en kalmeren. Belangrijk hierbij is ook dat ze de kinderen

keuzemogelijkheden bieden in plaats van orders en bevelen. Op die manier kunnen de kinderen alvast leren (kleine) beslissingen te nemen als voorbereiding op later, wanneer er van hen grote beslissingen worden verwacht.

• Correctieve hechtingservaring

Via het dagelijkse leven bieden de Simba-ouders de kinderen een correctieve hechtingservaring. Via heel gewone interactie, even wat aandacht krijgen als je van streek bent, iets grappigs meemaken en er samen om lachen, een compliment krijgen en je trots voelen als iets lukt, bouwen de Simba-ouders een betrouwbare en veilige relatie met de kinderen op. Dat zal een uitdaging zijn, omdat de kans groot is dat deze kinderen moeilijk gedrag vertonen, ook op het vlak van gehechtheid. Sommige kinderen bijvoorbeeld, zoeken te weinig troost en laten hun gevoelens niet zien. Ze reageren dan ook niet op een aanbod van hulp als ze van streek zijn. Andere kinderen zijn dan weer te weinig terughoudend in het contact met onbekende volwassenen.

• Simba-ouders met specifieke kwaliteiten

Om die ervaring te kunnen bieden, moeten de Simba-ouders over bepaalde competenties en persoonlijkheidskenmerken beschikken. Voor de selectie werken we samen met het bureau Vonk uit Nederland, gespecialiseerd in de selectie en werving van gezinshuisouders (en jeugdzorgwerkers). Volgens dit bureau moeten de Simba-ouders beschikken over een goede empathie, ik-sterkte, kritische zelfreflectie, bijstaan zonder over te nemen, sturen, ordenen en samenwerken.

Bijkomende vereiste vaardigheid, is emotionele beschikbaarheid. Daarbinnen onderscheiden we vier dimensies:

1. **Sensitiviteit:** het vermogen om geschikt te reageren op de gevoelens die het kind uit.
2. **Structureren:** het vermogen om het kind te sturen, te volgen en grenzen te stellen.
3. **Niet-intrusiviteit:** het vermogen om de autonomie van het kind te respecteren.
4. **Niet-vijandigheid:** het vermogen om 'vijandige' gevoelens als boosheid, ongeduld of verving te beperken in de omgang met het kind en diens omgeving.

Tot slot is het ook het vermogen tot mentaliseren een belangrijke eigenschap voor SOS ouders: jezelf en anderen kunnen zien en begrijpen in termen van mentale toestanden zoals gevoelens, gedachten, meningen, bedoelingen, verwachtingen, wensen en behoeften.

A close-up photograph capturing a moment of affection between a man and a woman. The man, on the right, is shown in profile, smiling broadly with his eyes closed. The woman, on the left, is also smiling, looking towards the man. A baby's face is visible on the far left, looking towards the camera with a curious expression. The background is softly blurred, showing warm, yellowish light. The overall mood is intimate and joyful.

**In detail:
begeleiding
van de ouders**

Simbahuizen werkt vanuit een fundamenteel respect voor het ouderschap van de ouders. Zij zijn expert over hun eigen leven én dat van hun kind. Onze begeleiding van de ouders vertrekt dan ook vanuit het perspectief van de ouders zelf. Samen met hen gaan we op zoek naar oplossingen voor wat er moeilijk loopt in hun leven en gezin.

• Het ouderschap versterken

We bekijken met de ouders het dagelijkse opvoeden van hun kinderen thuis. Hier vindt het feitelijke opvoeden plaats én ontwikkelen zich interactiepatronen tussen ouder en kind. Het is ook hier dat de zaken moeilijk en vast kunnen lopen. We staan stil bij de last die de ouders ervaren met hun kind en erkennen hun moeilijkheden. We gaan samen met hen reflecteren en zoeken naar manieren om het leven tussen ouders en kinderen positief te veranderen, zodat de ontwikkelingskansen van het kind weer centraal staan. Wij denken hierbij concreet aan interventiestrategieën die werken op basis van video-feedback en die bekend staan als effectieve interventies (Video Home Training, VIPP-SD, Basic-Trustmethode, Theraplay enz).

• Kwaliteit van de gehechtheidsrelatie

Een tweede doel van de begeleiding van de ouders is de kwaliteit van de gehechtheidsrelatie met hun kinderen te verbeteren. Zodat de kinderen zich weer veilig voelen bij hun ouders en hen kunnen vertrouwen. Dit gevoel van geborgenheid is heel belangrijk voor de verdere ontwikkeling van kinderen. Ze leren ervan dat ze op anderen kunnen vertrouwen, om van daar uit zelfvertrouwen op te bouwen. Een familiecoach zal wekelijks de ouder-kindrelatie begeleiden en werken met interactiebegeleiding.

• Opvoedingsondersteuning

Bij opvoedingsondersteuning ligt de klemtoon op de pedagogische activiteit zelf. We ondersteunen de ouders in het bevorderen van de ontwikkelingsvaardigheden bij hun kinderen. Door met hen te praten en te reflecteren, maar ook spelenderwijs. De basisvaardigheden die we hen willen aanleren:

1. leren observeren.
2. aansluiten bij het ontwikkelingsniveau, de voorkeuren, de interesses, de bezigheden, de gemoedstoestand, de competenties, de zwaktes van hun kinderen.
3. Contact maken: de eerste stap in het op gang brengen van communicatie.
4. Benoemen: het onder woorden brengen van het gedrag, de intentie en het gevoel van het kind. Hiermee laat de ouder merken dat hij oog heeft voor het kind en afstemt op waar het kind mee bezig is.
5. Luisteren: hiermee toont een ouder dat hij interesse heeft, waardoor het kind het gevoel krijgt de moeite waard te zijn. Ten tweede zal het de ouder helpen om te begrijpen wat er in het kind omgaat, zodat hij of zij het kind kan sturen, volgen en grenzen aangeven.

• Context van het ouderschap

We kijken ook met de ouders naar de invloed van bredere gezins- en omgevingsfactoren op hun ouderschap: levenservaringen, huisvesting, mentale en fysieke gezondheid, economische situatie, sociale relaties... En natuurlijk hebben we expliciete aandacht voor risicofactoren als middelenmisbruik, psychiatrische problemen, geweld of verstandelijke beperkingen. Het is de sociaal werker die samen met de ouders positieve verandering zal brengen in deze factoren, vanzelfsprekend in nauwe samenwerking met andere diensten.

• Sociaal netwerk versterken

De opvoeding van een kind gebeurt in samenwerking met vele anderen in een bredere omgeving. We zoeken naar verbindingen met bijvoorbeeld andere hulpverleners, vrienden, familieleden, leerkrachten... Zo willen we diverse actoren mobiliseren om onze inspanningen mee te ondersteunen. Bij de start van de begeleiding brengen we het sociaal netwerk in kaart, dat van de ouders én dat van de kinderen. Samen bekijken we welke personen/organisaties welke steun kunnen bieden. Vervolgens gaan we het bestaande netwerk activeren of uitbreiden. Ook dit ligt binnen het takenpakket van de sociaal werker.

Wat nadien?

De intensieve begeleiding van de ouders op de hierboven genoemde vlakken, zou de situatie thuis opnieuw veiliger moeten maken. Wij evalueren dit op regelmatige basis, zoals beschreven op pagina 4-5. Als de kinderen naar een veilige thuis terug kunnen, voorzien we nog minstens zes maanden ambulante begeleiding door een thuisbegeleidingsdienst. We stellen voor om de terugkeer in fasen te laten verlopen.

Wanneer blijkt dat de situatie thuis niet veilig genoeg is na onze begeleiding, beslissen we om het kind door te verwijzen naar perspectiefbepalende pleegzorg. We zullen dus vanaf het begin ook nauw samenwerken met de dienst Pleegzorg.

“Telkens er een kind geboren wordt, wordt er ook een ouder geboren.”

Een Simbahuus voor
de allerjongste kinderen
in Vlaanderen

Agentschap
Jongerenwelzijn